

ره‌یافت من | مدیریت ریسک: تعریف و کارکرد

شماره ۲۵ تاریخ ۳۰ مهر ماه ۱۴۰۴

محمد علی باقرپور ولاشانی

هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

رئیس هیات مدیره شرکت ره‌یافت و راه‌برد نواندیشان پویا (ره‌نو)

در نوشتار قبلی (ره‌یافت من: شماره ۲۴) مطالبی درباره "جامعه حسابداران رسمی و فاصله انتظاری" بیان گردید. از این پس، در چند شماره به مباحث مربوط به مدیریت ریسک پرداخته خواهد شد. نوشتار حاضر به موضوع "تعریف و اهداف مدیریت ریسک" اختصاص دارد. وقوع مشکلات، تقلب‌ها، رسوایی‌ها و بحران‌های مختلف، شناسایی و مدیریت ریسک‌ها را ضروری نموده است. بر این اساس، از مدت‌ها قبل سازمان‌ها برای جلوگیری از بروز مشکلات و چالش‌های مختلف و حفظ حقوق ذینفعان به سمت استفاده و به کارگیری ابزارها و مکانیسم‌های مختلف از جمله سیستم مدیریت ریسک حرکت نموده‌اند. مدیریت ریسک به بیان ساده، به معنی زندگی هوشمندانه است و بر این مهم تاکید داشته که به جای رفع و برطرف نمودن مسائل و مشکلات، از وقوع و رخداد آن‌ها جلوگیری گردد. به عبارت دیگر، مدیریت ریسک با دیدگاه آینده نگر، بر پیشگیری تمرکز داشته تا درمان. بنا بر نگرش و فرهنگ مدیریت ریسک، سازمان‌ها باید اقداماتی انجام دهند تا در وهله اول، احتمال وقوع ریسک‌ها کاهش یابد و در گام دوم، در صورت وقوع، اثرات منفی آن‌ها به حداقل برسد. طبق تعریف جدید ارائه شده توسط کوزو (۲۰۱۷)، مدیریت ریسک شامل فرهنگ، توانایی‌ها، و رویه‌هایی است که سازمان‌ها با تدوین استراتژی، یکپارچه کرده و در اجرای آن استراتژی، با هدف مدیریت ریسک، در ایجاد (خلق)، محافظت و تحقق ارزش به کار می‌گیرند. به طور کلی، فرایند مدیریت ریسک شامل شناسایی، ارزیابی، و اولویت‌بندی ریسک‌های سازمانی و همچنین، ارائه پاسخ مناسب به آن‌ها و گزارشگری به مقامات ذیصلاح می‌باشد. تمامی افراد در سازمان، از مدیریت ارشد گرفته تا پایین‌ترین رده‌ها، درگیر در مدیریت ریسک، به عنوان بخشی از وظایف و مسئولیت‌های روزانه خود بوده، هر چند که در برخی از سازمان‌ها، متولیان خاصی برای آن وجود داشته باشد. انتظار می‌رود که مدیریت ریسک به تحقق اهداف سازمانی زیر کمک نماید:

- (۱) اهداف راهبردی: نشان دهنده آرمان‌های سطح بالای سازمان بوده که متناسب با رسالت و چشم انداز آن تعیین می‌شوند. این اهداف نشان دهنده انتخاب های مدیریت در رابطه با چگونگی ایجاد ارزش برای ذینفعان می‌باشند.
- (۲) اهداف عملیاتی: در برگیرنده صرفه اقتصادی، کارایی، اثربخشی عملیاتی و محافظت از اموال و دارایی های سازمان می‌باشد.
- (۳) اهداف گزارشگری: دربردارنده تامین نیازهای اطلاعاتی ذینفعان با ارائه اطلاعات با کیفیت می‌باشد.
- (۴) اهداف رعایتی: متضمن فعالیت سازمان در چارچوب قوانین و مقررات حاکم و ناظر بر آن می‌باشد.